ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ

ବନାମ

ଏ.ଜେ. ଫାବିଆନ୍

ଡିସେମ୍ବର 9, 1996

[କେ. ରାମାସ୍ୱାମୀ ଏବଂ ଜି.ଟି. ନାନାବତୀ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ]

ସେବା ଆଇନ — ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା — ରେଳବାଇ କର୍ମଚାରୀ — ସେବାନିବୃତ୍ତି — ଭବିଷ୍ୟନିଧି ଯୋଜନାରୁ ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା ଯୋଜନାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରିବା — କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଛଅ ଥର ଦିଆଯାଇଥିବା ବିକଳ୍ପ ସୁବିଧା ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟବହାର ହୋଇନଥିଲା — ଦୀର୍ଘ ସମୟ ପରେ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ତାଙ୍କୁ ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା ଯୋଜନା ଚୟନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରାଗଲା — ଅନୁରୋଧର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ — କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ଆବେଦନ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମତି ଦିଆଗଲା — ଭାରତ ସଂଘ ଦ୍ୱାରା ଆଗତ କରାଯାଇଥିବା ଅପିଲ — ଦର୍ଶାଯାଇଛି କର୍ମଚାରୀ ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା ଯୋଜନାର ସୁବିଧା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନଥିଲେ — ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରିଦିଆଯାଇଛି।

କ୍ରିଶେନା କୁମାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ, **[1990] 3. SCR 352, ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ।**

ଡି.ଏସ୍. ନାକାରା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, **[1983] 1 SCC 305 ଏବଂ** *ଭି.କେ. ରାମାମୂର୍ତ୍ତି ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* **[1996] Suppl. 4 SCR 583, ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ।**

ପି. ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରାଓ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ, **ଏସ୍.ଏଲ୍.ପି. (ସି) ସଂଖ୍ୟା 17730/95ରେ 2.4.1996ରେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ପାର୍ଥକ୍ୟ ଦେଖାଇଛନ୍ତି ।**

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ଅଧିକାରିତା : ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ସଂଖ୍ୟା 16861/1996

ଓ.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 686/1995ରେ କେରଳର ଏର୍ଣ୍ଣାକୁଲମସ୍ଥିତ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର 29.9.95 ତାରିଖର ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶରୁ ।

ୟୁ.ଓ.ଆଇ. ବନାମ ଏ.ଜେ. ଫାବିଆନ୍

ଅପିଲକାରୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏନ୍.ଏନ୍. ଗୋସ୍ୱାମୀ, ଏ.ଡି.ଏନ୍. ରାଓ ଏବଂ ଅରବିନ୍ଦ କ୍ରି. ଶର୍ମା।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ଶ୍ରୀମତୀ କେ. ଶାରଦା ଦେବୀ।

ନ୍ୟାୟାଳୟର ନିମ୍ନଲିଖିତ ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା :

ବିଳମ୍ବକୁ କ୍ଷମା କରିଦିଆଯାଇଛି। ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା।

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଦ୍ୱାରା ଏହି ଆବେଦନ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପ୍ରଶାସନିକ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ, ଏର୍ଣ୍ଣାକୁଲମ ବିଚାରପୀଠ ଆଦେଶରୁ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୋଇଛି ଯାହା ସେପ୍ଟେମ୍ବର 29, 1995 ରେ ଓ.ଏ. ସଂଖ୍ୟା 686/95 ରେ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା।

ଉତ୍ତରଦାତା ଜଣେ ରେଳ କର୍ମଚାରୀ ଥିଲେ । 1972 ମସିହା ଏପ୍ରିଲ 21 ତାରିଖରେ ଅବସର ପ୍ରାପ୍ତ ହେବା ପରେ ସେ ଯୋଗାଯୋଗ ବିଭାଗର ମୁଖ୍ୟ ନିରୀକ୍ଷକ ଭାବେ ଚାକିରିରୁ ଅବସର ନେଇଥିଲେ । ଭବିଷ୍ୟନିଧି ଯୋଜନାରୁ ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା ଯୋଜନାକୁ ବଦଳିବା ଘଟଣାରେ କର୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ବିକଳ୍ପ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ବାସ୍ତବରେ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ଛଅ ଥର ପାଇଁ ବିକଳ୍ପ ଦିଆଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେ ଏହାର ସୁବିଧା ଉଠାଇନଥିଲେ। ତେବେ, ଡିସେମ୍ବର 19, 1993 ରେ ଏକ ଆବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ଆବେଦନକାରୀମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କୁ ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା ଯୋଜନା ଚୟନ କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଜାନୁଆରୀ 19,1994 ର ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହା ପରେ, ଉତ୍ତରଦାତା ନ୍ୟାୟାଧିକରଣରେ ଓ.ଏ. ଦାଖଲ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶରେ ଓ.ଏ. ରେ ସିଏଟି, ବମ୍ବେ ବିଚାରପୀଠର ରାୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ, ଯାହା ବିରୁଦ୍ଧରେ ଏସ୍.ଏଲ୍.ପି. ସଂଖ୍ୟା 5973/88 ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଏହାକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସୀମିତ ଭାବରେ ଖାରଜ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ବିବାଦ ଏବେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନହୋଇଥିବା ମାମଲା ହୋଇ ରହିନାହିଁ। *କ୍ରିଶେନା କୁମାର ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଇତ୍ୟାଦି ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ,* [1990] 3 SCR 352 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଏକ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି ଯେ, ଯେହେତୁ ଭବିଷ୍ୟନିଧି ଯୋଜନା ଏବଂ ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା ଯୋଜନା ସହିତ ଅବସରପ୍ରାପ୍ତଙ୍କର ସମାନ ଭତ୍ତା-ହାର ନାହିଁ, ତେଣୁ ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା ଯୋଜନାର ସୁବିଧା ବୃଦ୍ଧି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ଭେଦଭାବ ନାହିଁ କାରଣ ସେମାନେ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ

ମଧ୍ୟରେ ବିକଳ୍ପ ବ୍ୟବହାର କରିନଥିଲେ । ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେବା ପରେ ଏବଂ ଏହାର ପ୍ରତିକାର ଲାଭ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେବା ପରେ ଅବସରପ୍ରାପ୍ତ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ବିକଳ୍ପ ପ୍ରଦାନ କରାଯିବା ପରେ, ସେମାନେ ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତାର ସୁବିଧା ପାଇଁ ଫେରିବାର ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି । ଏହା ଦର୍ଶାଯାଇଛି ଯେ, ଏହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14ର ଉଲ୍ଲଂଘନ ନୁହେଁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ *ଡି.ଏସ୍. ନାକାରା ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ,* [1983] 1 SCC 305 ମାମଲାରେ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ପୃଥକ କରିଥିଲେ ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ ଯେ, ସେମାନେ ସେହି ସୁବିଧା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ନୁହଁନ୍ତି । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା *ଭି.କେ. ରାମାମୂର୍ତ୍ତି ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ,* [1996] Suppl. 4 SCR 583 ମାମଲାରେ ସମାନ ପ୍ରଶ୍ନ ପୁନର୍ବାର ବିଚାର କରାଯାଇଥିଲା । ସେହିଭଳି ଭାବରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ସମସ୍ତ କେସ କାନୁନକୁ ସମୀକ୍ଷା କରି ନିମ୍ନଲିଖିତ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି :

> "*ନାକାରାଙ୍କ* ମାମଲାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଏବଂ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଉପରୋକ୍ତ ନିଷ୍ପତ୍ତିର ଅନୁକ୍ରମକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଏହି ଉପସଂହାର ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ଯେ, ଆବେଦନକାରୀ ଯିଏ 1972 ମସିହାରେ ଅବସର ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା ଯୋଜନାରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ତାଙ୍କର ବିକଳ୍ପ ବ୍ୟବହାର କରିନଥିଲେ, ଯଦିଓ ତାଙ୍କୁ ଛଅଟି ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ତେବେ ସେ ଏହି ସମୟ ଅବଧିରେ ଅବସରକାଳୀନ ଭତ୍ତା ଯୋଜନାରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହଁନ୍ତି । *ଘନଶ୍ୟାମ ଦାସ* ମାମଲାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଯାହା ଉପରେ ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ *ନାକାରାଙ୍କ* ମାମଲା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ଏବଂ ପୂର୍ବୋକ୍ତ ଉଲ୍ଲେଖିତ କ୍ରିଷେନା କୁମାର ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ମାମଲାରେ ସେହି ସାମ୍ବିଧାନିକ ବିଚାରପୀଠ ମାମଲାରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରାଯାଇଥିବା ସେହି ନାକାରାଙ୍କ ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ପୃଥକ ବୋଲି ବିଚାର ନକରି ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ତେଣୁ, *କ୍ରିଷେନା କୁମାରଙ୍କ* ମାମଲାରେ ଯାହା କୁହାଯାଇଛି, ତାହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ଉକ୍ତ ରାୟ ବିରୋଧରେ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନକୁ ଖାରଜ କରିବା ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଆଇନ ବୋଲି ଧରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟର ଅନ୍ୟ ନିର୍ଣ୍ଣୟ, ଆର୍. ସୁବ୍ରମଣ୍ୟମଙ୍କ ମାମଲାରେ (ରିଟ୍ ଆବେଦନ (ଦେୱାନୀ) ସଂଖ୍ୟା 881/1993) ନ୍ୟାୟାଳୟ କେବଳ *ଘନଶ୍ୟାମ ଦାସ* ମାମଲାରେ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ରାୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ

ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଅନୁମତି ଆବେଦନ ଖାରଜ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିଥିଲେ ଏବଂ ମାମଲାର ପରିସମାପ୍ତି କରାଯାଇଛି ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ଏହାକୁ ମଧ୍ୟ ବିଧିଗତ ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ବୋଲି ଦର୍ଶାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ।

ତଦନୁସାରେ ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଖାରଜ ହୋଇଥିଲା।

ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କ ପାଇଁ ବିଜ୍ଞ ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀମତୀ ଶାରଦା ଦେବୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଇଛି ଯେ, *କ୍ରିଶେନା କୁମାରଙ୍କ* ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ବମ୍ବେ ବିଚାରପୀଠର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ସମର୍ଥନ କରିଥିଲେ, ଯାହା ଏର୍ଣ୍ଣାକୁଲମ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ଅନୁସରଣ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ, ନ୍ୟାୟାଧିକରଣ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ମତ ଆଇନଗତ ଭାବରେ ସଠିକ ଅଟେ । ଆମେ ଯୁକ୍ତିକୁ ତର୍ଜମା କରିବାରେ ବିଫଳ ହେଉଛୁ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରି ସେହି ରାୟକୁ କେବଳ ତଥ୍ୟ ଆଧାରରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଏହାର ଅର୍ଥ ଏହା ନୁହେଁ ଯେ, ବମ୍ବେ ବିଚାରପୀଠ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ମତକୁ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ *କ୍ରିଶେନା କୁମାରଙ୍କ* ମାମଲାରେ ଅନୁମୋଦନ କରାଯାଇଛି । ତେଣୁ, ଏହାକୁ ଅନୁସରଣ କରିବା ପାଇଁ କୌଣସି ଆଧାର ନାହିଁ। ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ, *କ୍ରିଶେନା କୁମାରଙ୍କ* ଅନୁପାତ ନ୍ୟାୟାଧିକରଣକୁ ଅନୁଚ୍ଛେଦ 141 ଅନୁଯାୟୀ ଆଇନ ଭାବରେ ଆବଦ୍ଧ କରେ ଏବଂ ଏହାକୁ ଅନୁସରଣ କରାଯିବା ଉଚିତ।

ଏହା ପରେ ଏହା ଯୁକ୍ତି କରାଯାଏ ଯେ, ଯେହେତୁ ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହୋଇଛି ଏବଂ ଅବସରପ୍ରାପ୍ତଙ୍କ ଆଇନଗତ ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଏହି ସୁବିଧା ପାଇବାକୁ ହକଦାର ହେବେ, ତେଣୁ ଏହା ହସ୍ତକ୍ଷେପକୁ ନିର୍ଭର କରୁଥିବା ମାମଲା ହେବ ନାହିଁ । ଏହାର ସମର୍ଥନରେ, ସେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ସି.ଏ. ଓରଫ ଏସ୍.ଏଲ୍.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 17730/95 ରେ ଏପ୍ରିଲ୍ 2, 1996 ରେ *ପି. ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରାଓ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ* ଶୀର୍ଷକରେ ପାରିତ ଏକ ଆଦେଶ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରନ୍ତି । ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂଘର ଅଧିବକ୍ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ରିହାତି ଆଧାରରେ ସେହି ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା । ସେହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ଆମେ ଭାବୁନାହୁଁ ଯେ, ଏହା ଉତ୍ତରଦାତାଙ୍କୁ ସମାନ ସୁବିଧା ପାଇବାକୁ ହକଦାର କରୁଥିବା ଏକ ମାମଲା ଅଟେ।

ତଦନୁସାରେ ଅପିଲକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । ନ୍ୟାୟାଧିକରଣର ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇଛି, କିନ୍ତୁ ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ, ବିନା ଖର୍ଚ୍ଚରେ।

ଟି.ଏନ୍.ଏ

ଅପିଲ ଅନୁମୋଦିତ।

<u>ଅସ୍ୱୀକରଣ</u>

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ।"

<u>ଅନୁବାଦକ</u>

 କଲ୍ୟାଣକର ସାହୁ

ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ